

Riksdagen

Uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2018/19:26

Onsdagen den 10 april

§ 1 Europeiska rådet (art. 50)

Statsminister Stefan Löfven

Information och samråd inför Europeiska rådet (art. 50) den
10 april 2019

Anf. 1 ORDFÖRANDE:

Jag förklarar dagens sammanträde i EU-nämnden öppnat och hälsar statsministern, EU-ministern och flera medarbetare, som vi känner väl vid det här laget, välkomna hit.

Jag börjar såklart med att lämna över ordet till statsministern. Sedan kommer jag att lämna ordet till partiernas talespersoner i storleksordning.

Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! I kväll träffas Europeiska rådet igen – mötet sker utan Storbritannien – för att än en gång diskutera hur vi ska gå vidare med brexitprocessen. Det är ett extrainsatt möte som Europeiska rådets ordförande Donald Tusk sammankallade efter att underhuset i det brittiska parlamentet för tredje gången hade röstat ned utträdesavtalet.

Situationen är naturligtvis oroande. Vi har inget godkännande av utträdesavtalet så här långt, och görs ingenting kommer Storbritannien att lämna Europeiska unionen utan något avtal vid midnatt mellan den 12 och 13 april. Det skulle naturligtvis vara mycket olyckligt. Det är också frustrerande; det tar mycket tid och energi, samtidigt som EU har många andra uppgifter att ta itu med.

Samtidigt finns det nu vissa positiva signaler. Som nämndens ledamöter vet har premiärminister May inlett samtal med oppositionsledaren Jeremy Corbyn om en gemensam väg framåt, och det är naturligtvis bra. Det ökar chanserna för ett ordnat utträde.

Utgångspunkten för dessa samtal är att utträdesavtalet ska godkännas. Man ska komma överens om inriktningen också för den framtida förbindelsen mellan EU och Storbritannien. Det överensstämmer med kommissionens och de kvarvarande 27 EU-ländernas uppfattning att det inte går att öppna utträdesavtalet för omförhandling men att det går att göra ändringar i den politiska deklARATIONEN.

Det är en mycket svår politisk process för både regering och opposition i Storbritannien. Vi vet ännu inte om de här samtalen leder någonstans eller hur en överenskommelse skulle se ut. Eftersom de samtal som nu förs kräver mer tid har premiärminister Theresa May anmält att hon vill ha en förlängning fram till den 30 juni.

Det har varit ett krav från övriga EU att Storbritannien måste anordna val till EU-parlamentet för att en förlängning över dessa val över huvud taget skulle kunna bli aktuell. Därför har Theresa May nu meddelat att Storbritannien förbereder val också till Europaparlamentet. Det är positivt att man på det sättet hörsammar EU:s krav. Hennes målsättning är naturligtvis dock fortfarande att utträdesavtalet ska godkännas före den 23 maj så att EU-val inte ska behöva genomföras.

Om Storbritannien inte håller val, trots att man har fått en förlängning till efter valen, föreslås i utkastet till slutsatser att utträdet sker med automatik den 1 juni.

I resonemangen inför mötet har olika förlängningstider varit på tapeten, alltifrån en mycket kort förlängning till den 22 maj i år till en lång förlängning på över ett år. Donald Tusk föreslår inför mötet en längre förlängning. En sådan förlängning skulle avbrytas efter att ett utträdesavtal har godkänts.

Utkastet till slutsatsexterna inför kvällens möte möjliggör en förlängning utan att slå fast hur lång den tiden ska vara. Kärnan i diskussionen under mötet kommer också att vara hur lång förlängningen ska vara.

En längre förlängning aktualiserar frågor om hur vi kan säkerställa fortsatt förtroende från båda sidor i en situation där Storbritannien är på väg ut ur unionen. Det handlar särskilt om att Storbritannien inte ska kunna hålla viktiga beslut som tas med enhällighet som gisslan under en sådan process. Det kan gälla unionens prioriteringar för nästa mandatperiod eller EU-budgeten.

Fru ordförande! En ytterligare förlängning löser inte i sig problemen, men den kan ge nödvändigt utrymme för de samtal som nu förs i London. I den situation som vi nu befinner oss är jag beredd att gå premiärminister Theresa May till mötes i hennes begäran om en förlängning till den 30 juni. Eftersom min huvudsakliga prioritering fortsatt är att undvika ett avtalslöst utträde är jag öppen också för andra tidsramar.

Inför de diskussioner som nu ska föras i Europeiska rådet avser jag alltså att fortsätta verka för ett ordnat utträde inom de ramar som sätts för EU:s intressen.

Anf. 3 MATHIAS TEGNÉR (S):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Ja, den här frågan är verkligen någon form av never ending story, och det är klart att det är en mycket viktig fråga. Det är en viktig fråga för britererna och en viktig fråga för EU. Min personliga uppfattning är ju förstås att brexit är en lose-lose-fråga. Men ytterst är det ändå britererna som bestämmer sitt eget öde.

Frågan är också viktig för Sverige, och det har vi talat om här i nämnden tidigare. Den är viktig för ett litet exportberoende land och viktig för de 300 000 svenskar som bor i Storbritannien. Men med detta sagt är frågan hur vi går vidare från den kunskapen.

Det som är fascinerande i den här processen är hur eniga EU:s resterande länder faktiskt har varit, även om det vid någon tidpunkt har funnits någon form av nyansskillnad mellan dem som har tröttnat lite mer och dem som har tröttnat lite mindre. Jag tycker ändå att statsministerns linje att in i det längsta söka ett ordnat utträde är mycket rimlig.

Min fråga är: Finns det någonting som tyder på att det inte blir ett beslut om en förlängning på mötet ikväll? Och ser statsministern någon form av röd linje som Sverige inte kan passera i de diskussioner som kommer att ske under kvällen?

Anf. 4 JESSICA POLFJÄRD (M):

Jag vill börja med att tacka statsministern för redogörelsen.

Det är också Moderaternas ståndpunkt sedan länge, sedan folkomröstningen egentligen, att det ska bli ett så ordnat utträde som möjligt efter folkomröstningen och att vi också ska kunna ha ett tätt samarbete efter detta.

Det är naturligtvis viktigt att Sverige har en central roll i dialogen med våra vänner i EU, för vi vet att Storbritannien är en av våra viktigaste handelspartner och en viktig samarbetspartner på många områden, bland annat säkerhetspolitiken.

Trots att Storbritanniens utträde ännu inte har skett går det redan nu att se en negativ utveckling i landet. Uträdesprocessen innebär en stor osäkerhet för brittiska företag och framför allt för brittiska invånare.

Vi vet inte vilka villkor och förutsättningar som ska gälla framgent. Detta skadar ekonomin och är en allvarlig källa till oro för britternas invånare. Dessa problem kan vi alltså redan före utträdet se ha uppstått. Och vad en eventuell krasch ut ur EU skulle innebära kan vi bara fantisera om, om det skulle bli en så kallad avtalslös brexit.

Vi tycker att det är bra att statsministern understryker att han ska göra vad han kan för att undvika att vi ska hamna i en avtalslös situation. Även om det är britterna själva som har försatt sig i den här situationen ligger det i både Sveriges och EU:s intresse att fortsätta att vara både konstruktiva och pragmatiska, inte minst eftersom Sverige troligtvis är ett av de länder som skulle skadas mest av ett oordnat utträde. I de delarna har statsministern Moderaternas fulla stöd.

Är det något som den här processen har visat är det att det inte är enkelt att lämna det europeiska samarbetet, framför allt inte att bestämma sig för vad man skulle vilja ha i stället, och veta vilka alternativ som ligger på bordet.

Det finns dock en varning som jag skulle vilja flagga för. Det är att vi närmar oss ett EU-val där en samarbetspartner till Socialdemokraterna i form av LO har kopierat budskapet om take back control, som brexitförespråkarna och högerpopulistiska Ukip använde sig av i folkomröstningskampanjen. Man använder det i kontexten att ta tillbaka kontrollen, och man använder det som kampanjslogan inför EU-valet där man har stor aktivitet och närvaro. Läget i Storbritannien just nu präglas knappast av något återtagande av kontroll. Att vi ser mer av kaos och osäkerhet är en mer realistisk beskrivning av situationen.

Statsministerns parti har inför EU-valet gjort kampen mot extremism och populism i Europa till sin huvudfråga och menar att vi står inför ett ödesval. Att deras samarbetspartner LO går fram med just ett populistiskt budskap i valkampanjen gör det hela ganska uppseendeväckande.

Den största kontrollen över en bra utveckling i Sverige har vi såklart genom att tillhöra den europeiska gemenskapen. Detta visar inte minst det svåra och högst oklara läge som vi nu står inför när det gäller Storbritannien. Men eftersom Moderaterna inte är en kampanjorganisation

utan ett ansvarsfullt parti vill vi stödja statsministern i att godkänna den brittiska förfrågan om ett förlängt utträdesdatum, eftersom det utan en förlängning sannolikt blir en avtalslös brexit som får negativa konsekvenser.

Jag vill ändå ställa samma fråga som Mathias Tegnér ställde, och det är om statsministern ser någon risk för att Europeiska rådet inte godkänner en förlängning. Alla medlemsstater måste ju som bekant ge klartecken för att ytterligare en förlängning av utträdesdatumet ska bli möjligt. Jag undrar hur statsministern ser på det.

Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD):

Ordförande! Tack, statsministern, för redogörelsen!

Detta har vi diskuterat väldigt mycket här i nämnden, och vi har inte ändrat position. Vi stöder naturligtvis regeringens position att vi ska göra allt vi kan för att undvika ett oordnat utträde.

Det är än i dag svårt att se någon tydlig väg framåt. Samtalen mellan Labour och den konservativa regeringen tycks ju, om man får tro medieuppgifterna, inte gå så där jättebra.

Över till det som ska beslutas om på Europeiska rådets möte. Det som Tusk skriver i brevet är ju att man vill ha en flexibel förlängning på upp till ett år. Är det en position som regeringen stöder? Jag kan se uppenbara nackdelar med en väldigt lång förlängning, och det är att pressen på underhuset att få till stånd ett positivt beslut om utträdesavtalet minskar med en längre förlängning. Det finns uppenbara nackdelar med det, för då lever ju osäkerheten vidare.

En annan sak är att om det blir en så lång förlängning kommer Theresa Mays position sannolikt att bli ännu svagare. Då kanske man får en ny regering, och då finns ju en oro bland medlemsstaterna för att man inte ska veta hur UK betar sig i rådet. Jag antar att det är därför som det finns skrivningar i Donald Tusks brev som kanske är lite motsägelsefulla. Det står dels att Storbritannien ska fortsätta och att man så länge som man är medlem har fullständiga rättigheter, dels att man ska lova att bete sig ansvarsfullt och samarbeta. Det här är en fråga som har väckts av spekulationerna inför rådets möte. Det ryktas att flera medlemsstater är oroade för att man ska få en annan typ av regering i London och att den ska försöka vara mer motsträvig och inte lika samarbetsvillig.

Anser regeringen att man ska kräva några tydliga garantier från Storbritannien om hur man ska bete sig i Europeiska rådet under förlängningen?

Här står det att man är medlem med fullständiga rättigheter men samtidigt står det att man ska acceptera sin roll som utträdande medlem. Går det att tydliggöra detta? Vad betyder det att vara utträdande medlem? Är det något som britterna inte får göra som utträdande medlem?

Anf. 6 ANNIKA QARLSSON (C):

Jag tackar statsministern för föredragningen av senaste nytt på denna front.

Vi befinner oss i en form av nytt läge, och det visar också i brevet som May har skickat. Hon gör sig redo att arrangera val till Europaparlamentet, vilket påverkar alla medlemsländer och Europaparlamentet. Finns det ytterligare beslut som behöver fattas för förlängningen för att det ska vara

det gamla parlamentet som bekräftar att man kan göra dessa förändringar? Eller är den förändring som är föreslagen inför det nya parlamentet så beslutad att det inte behövs ytterligare beslutsprocesser i den delen?

I nästa steg innebär det också att det kommer att påverka om Storbritannien inte är klart med sitt utträde. Hela det arbete som påbörjas direkt efter valet med att besätta utskott, bemanna alla poster och så vidare, var kommer Storbritannien att finnas i detta arbete – och i nästa steg då vi ska få fram en kommission? Om vi har ett parlament som är valt efter de gamla reglerna, där Storbritannien ingår, på vilket sätt kommer det att påverka hela denna process?

Vi står fortfarande bakom och tycker att det är en bra linje att se till att det blir ett ordnat utträde. I den delen backar vi inte. Men det kan finnas betydelser när man funderar på om det är den 30 juni eller om det finns argument för att man kanske ska vara vaksam på hur lång tid man ska ge i förlängning.

Som vi har talat om är det ju viktigt att man kommer igång med allt det andra som behöver göras, och då krävs det lite vaksamhet så att vi inte låser det nya parlamentet och den nya kommissionen i en lång försening eller fördröjning kopplat till detta. Det måste finnas med som en viktig del att också ta hänsyn till i diskussionerna inför kvällens möte.

Anf. 7 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Först vänder jag mig till Mathias Tegnér. Finns det något som tyder på att det inte blir en förlängning? Man törs ju inte säga något i dessa sammanhang, så jag törs inte säga att inget tyder på det. Låt mig vända på det. Mycket tyder på att det finns en beredvillighet att besluta om en förlängning. Jag får återkomma till plus och minus med korta och långa perioder, vilket flera har varit inne på, för det är en viktig diskussion och måste givetvis analyseras.

Finns det någon röd linje? Ja, en av dem har vi varit inne på tidigare. Det måste vara så att UK inte bara förbereder utan dessutom håller val i det fall man fortfarande är medlem när val till Europaparlamentet hålls. Gör man inte det åker man ut den 1 juni, enligt förslaget till slutsatser. Den röda linjen går vid när vi agerar på ett sådant sätt att våra institutioner inte har legitimitet. Då har det gått för långt, och det tänker vi inte riskera.

Som jag har sagt vid något tillfälle ska vi och kommer vi att agera så pragmatiskt som möjligt för att få till ett ordnat utträde. Men vi får inte bli så rädda att säga ifrån så att vi skadar oss själva, för då har det gått för långt. Jag känner att det finns en samsyn i det resonemanget, så därför kommer vi bland annat att gå igenom det.

Detta har att göra med Annika Qarlssons, Martin Kinnunens med fleras frågor om vad farorna är med detta. Med en kortare förlängning är fördelen att man tydligt behåller trycket. Det måste ske något, och det måste ske snabbt. Jag tror att det är bra med ett tryck.

Samtidigt kan nackdelen vara att vi måste fatta ett sådant beslut till. Om vi fortfarande vill ha ett ordnat utträde och allt inte är klart efter en kort förlängning måste vi kanske fatta beslut om och om igen.

Med en lång förlängning är fördelen att vi inte behöver ta oss an denna diskussion och kan komma in i andra diskussioner om strategi och annat. Samtidigt är nackdelen att det kan finnas en risk att UK:s agerande ändå försvårar till exempel budgetarbetet, långtidsstrategin och så vidare.

Vi måste ställa villkor. En lång förlängning utan villkor är inte acceptabelt. UK måste arrangera val till Europaparlamentet om man fortfarande är medlem när valet äger rum. Utträdesavtalet kan inte omförhandlas. Det kan inte påbörjas några förhandlingar om den nya relationen förrän man har trätt ut. Däremot kan den politiska deklARATIONEN justeras.

Under den återstående tiden som medlem måste UK uppträda på ett konstruktivt och ansvarsfullt sätt med respekt för att det ska fungera nu och för att vi ska ha en bra relation även efteråt. Detta kan man nog behöva fördjupa lite. Det har talats om en code of conduct, och det blir en typ av gentleman's agreement. Efter vad vi har hört är det inte juridiskt bindande, men det är ändå bra att prata igenom det.

I går förmiddag hade jag ett telefonsamtal med Theresa May om att blir det ett ja till en förlängning får tiden inte användas till att påbörja nya förhandlingar om vare sig utträdesavtalet eller den framtida relationen. De måste vara ute ur unionen för att detta ska bli aktuellt. Detta resonemang accepterade Theresa May fullt ut.

Vi tror att de också inser det, men det behöver klargöras under kvällen; det är ingen tvekan om det.

Jag vill vara tydlig mot EU-nämnden: Ska vi gå på en sådan sker det inte utan villkor, utan då måste det tydliggöras vilka förutsättningarna är för det. Det kommer också flera att hävda, inte minste Frankrike. Men alla kommer att vilja ha det.

Sedan vänder jag mig till Jessica Polfjärd. Sverige har en central roll. Jag talade som sagt med Theresa May i går. I eftermiddag, före Europeiska rådet, organiseras det ett möte med sex medlemsstater. Frankrike, Belgien, Holland, Danmark, Irland och Sverige kommer att diskutera detta. Därutöver har vi givetvis det nordisk-baltiska förmötet med de sex medlemsstaterna. Så där är vi överens.

Vad gäller Martin Kinnunens fråga om samtal mellan Torypartiet och Labourpartiet hör vi lite både och. Det kan finnas en liten substans. Men det är i en kontext där de själva säger att de inte är vana att föra sådana här förhandlingar. Det är givetvis en svår situation för dem inrikespolitiskt; det är ingen tvekan om det. Men vad vi förstår är det en god ton i de samtal där det görs seriösa försök, så vi får hoppas att det är på allvar.

Jag tror att jag har svarat på frågan om plus och minus med kortare och längre förlängning.

Sist vänder jag mig till Annika Qarlsson. Europaparlamentet kommer att behöva godkänna en teknisk justering, men det bedöms att man hinner göra det före valet. Samtidigt är bedömningen hos Jean-Claude Juncker, Donald Tusk med flera att vi under denna tid inte har så många tillfällen, om ens något, där det kommer att behövas enhälliga beslut, utan det kommer efter valet, när kommissionen är på plats och ska börja. Först efter årsskiftet kommer man att börja kunna lägga fram sådana förslag. För dem som förespråkar en längre förlängning är det ur den synpunkten alltså rätt tid nu att ha det.

Det är därför jag ser vikten av att hålla båda möjligheterna öppna, och så får vi se vad som är bäst efter att vi noga har gått igenom vad förutsättningarna är.

Med det, fru ordförande, tror jag att jag har svarat på frågorna.

Anf. 8 JENS HOLM (V):

Vi i Vänsterpartiet delar regeringens och andras synpunkter om att det behövs ett organiserat utträde för Storbritanniens del. Det är bra att May nu har nått ut till oppositionsledaren Jeremy Corbyn – synd bara att det tog två år innan de samtalen började. Det var något sådant som behövdes för att hon skulle kunna mobilisera ett bredare stöd.

Jag har ett antal frågor. Jag fick visserligen svar på hur beslut om en eventuell förlängning fattas, att det är med enhällighet. Det innebär alltså att om ett medlemsland i kväll säger att man inte vill förlänga för Storbritannien då blir det en krasch den 12 april.

Det vore bra om statsministern kunde vara tydligare avseende andra tidsramar. Tusk har sagt upp till ett år, och det är väl bra om Sverige tydligt biträder denna linje så att det inte råder någon tvekan om att Sverige tycker att Storbritannien bör få den tid de behöver, nämligen upp till ett år. Det är ju ändå det som ligger för handen just nu. Statsministern borde därför kunna säga det tydligt i diskussionerna.

Vad säger Theresa May om den flexibla förlängningen upp till ett år, för hon har uttryckligen bett om till den 30 juni? Jag kan tänka mig att det inte är helt lätt för henne att komma tillbaka hem och säga att Storbritannien ska vara kvar i det som majoriteten av folket röstade nej till. Har ni fått något förhandsbesked om att hon tycker att upp till ett år kan vara rimligt?

Detta är måhända en teoretisk fråga, men det är inte helt osannolikt att det blir nyval i Storbritannien. Då blir det en ny regering och en ny premiärminister. Förändrar det på något vis upplägget? Det är ju denna regering som har förhandlat fram detta med Bryssel. Vad händer om det kommer en ny premiärminister och en ny regering? Hela tanken med ett nyval är väl i alla fall att britterna hoppas på att kunna få ut något annat. Hur ser statsministern på detta scenario?

Så till min sista fråga. När lämnar Storbritannien EU formellt? Pondera att man kommer överens i underhuset och att det godkänns av Europeiska rådet och EU-parlamentet, vad är då det sista beslutet som tas? När sätts datumet för när Storbritannien får lämna EU? Är det EU-parlamentet som gör det formellt, eller görs det på ett toppmöte? Det vore intressant att få ett svar på det.

Anf. 9 DÉSORÉE PETHRUS (KD):

Ordförande! Jag tackar statsministern för föredragningen inför det extra toppmötet i Bryssel. Det har varit många turer, och EU-nämnden har fått delta i denna dans under ganska lång tid. Det är inte utan att man känner en viss brexitfatigue.

Kristdemokraterna är ense med regeringen om att ett ordnat utträde är det bästa. Samtidigt undrar jag lite vad det är för mandat vi ska ge till statsministern här i dag. Ska vi ge mandat för 30 juni eller för ett år? Donald Tusk talar om flexibilitet, så det kan ju bli längre än ett år. Det är alltså lite osäkert vad vi ger statsministern för mandat här i dag.

Oavsett är det problematiskt med rådande dödläge. Det är också svårt att nu sia om de långsiktiga konsekvenserna av olika scenarier för tidsgränserna.

En förlängning med ett år får stora konsekvenser när det gäller osäkerheten för medborgarna, som vad jag förstår redan nu börjar hamstra

mediciner och annat i Storbritannien. Det är osäkerhet för svenskar som bor i Storbritannien och för briter som bor i Sverige. Det är osäkerhet för företagen, som får svårt att planera investeringar och annat.

Men framför allt, statsministern, skulle jag vilja säga att det är en osäkerhet för EU:s långsiktiga planering. Många beslut fattas varje vecka i EU, så vad kommer att ske under det kommande året? Nu planerar Storbritannien för ett EU-parlamentsval, och i rådet kommer de att vara kvar tills det blir ett utträde. Om Storbritannien beslutar om detta, och vi får ett avtal, ska landet lämna unionen månaden efter detta – om jag har fattat det rätt.

Då tänker jag så här: Om nu Storbritannien är kvar under hela det kommande året kommer de att vara med och fatta beslut om en långtidsbudget med ganska långtgående konsekvenser. I det fallet – om Storbritannien är kvar under hösten och man är med och fattar beslut om långtidsbudgeten – tycker jag att man också kommer att vara tvungen att ta de ekonomiska konsekvenserna av detta. Och då behövs ett nytt tillägg till utträdesavtalet för vilka ekonomiska realiteter det innebär och vad Storbritannien kommer att ta ansvar för.

Jag skulle vilja ha en kommentar från statsministern till hur han ser på de ekonomiska konsekvenser det här kan få och om det kommer att kunna bli en förändring av eller ett tillägg till avtalet. För varje år som går förändras förhållandena. I det avtal som finns nu har man satt upp vissa regler och vissa ekonomiska ramar, men detta måste ju förändras för varje år som går. Det känns som att det inte bara kan ske en förlängning utan att det också får ekonomiska konsekvenser för Storbritannien.

Anf. 10 TINA ACKETOFT (L):

Tack så mycket, statsministern, för redogörelsen för läget hittills! Jag lärde mig i går att brexit numera är det nya ordet för den där gästen som säger hej då ett antal gånger men som ändå hänger sig kvar i tamburen. Det börjar verkligen kännas lite så. Samtidigt får vi naturligtvis inte ge upp hoppet om att gästen vill stanna kvar eller komma på besök igen.

Det är extremt sorgligt att vi håller på med den här frågan om och om igen när EU egentligen skulle behöva fokusera på frågor som klimat, terroristbekämpning och brottsbekämpning och att få till en inre marknad som gör att människors välbefinnande växer och att man känner sig hemma i en gemenskap och en union.

Men nu är vi där vi är, och Liberalerna, regeringen och de flesta partier har hela tiden haft en samsyn på att vi behöver ett ordnat utträde som läget ser ut nu.

Många av de frågor som jag hade är redan ställda, men jag skulle ändå vilja ha ett förtydligande av exakt vilket mandat det är som statsministern vill ha här. Är det en datumsatt tidpunkt? Eller är det den generella överenskommelse som vi har haft tidigare, det vill säga att Sverige ska bistå och vara behjälpligt när det gäller att utträdet ska vara organiserat och att vi ska kunna ha ett fortsatt gott samarbete mellan Sverige, EU och Storbritannien? Är det detta, eller är det ett datum som vi sätter här?

Om jag förstod det rätt finns det inget juridiskt bindande i att Storbritannien i så fall förbinder sig att vara behjälpligt. Om de är kvar som medlem i en förlängd period finns det alltså inget som binder dem vid att hålla sig vid det. Är det så?

Det var väl engelsmännen som stiftade gentleman's agreement, men just nu får man nog ändå säga att det gungar lite. Det är just detta jag menar. Om det blir ett omval och om vi inte har May som premiärminister så länge till – vilket väl tecknen är tydliga på – vad händer då? Finns det några garantier? Det är väl egentligen det jag är ute efter. Frågorna gäller alltså mandatet och garantierna.

Anf. 11 MARIA GARDFJELL (MP):

Statsministern! Från miljöpartiets sida delar vi naturligtvis helt ståndpunkten om att det är viktigt med en ordnad brexit. Vi är också glada över att vi har en sådan bred samsyn i riksdagen om denna fråga.

Jag tycker att Donald Tusk i sitt brev till oss har en god och sansad hållning i vissa frågor. En av de saker som han skriver är att det är viktigt att även om det nu blir en skilsmässa ska man fortsätta att vara vänner. Om man ska kunna fortsätta att vara vänner efter en skilsmässa tror jag att det är viktigt att även i de svåra stunderna tänka på de goda sidor som ens partner har och det som man har varit glad för i samarbetet.

Det som jag kanske framför allt tänker på är hur viktigt Storbritannien har varit i vårt samarbete i klimat- och miljöfrågor. Jag tror också att landet kommer att fortsätta att vara viktigt i detta samarbete även under den brexitprocess som pågår – hur länge den nu pågår – och även efter den, vad som än händer.

Det är ett oerhört viktigt möte i kväll. Det är viktigt, tycker jag, att det mandat som statsministern får med sig är ett mandat att se till att vi kan få ett ordnat utträde.

När det då kommer till den eventuella förlängningen och hur lång den ska vara är min fråga till statsministern: Vad tror du är bäst för Sverige?

Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Fru ordförande! Jag vänder mig först till Jens Holm. Vi är överens om behovet av ett ordnat utträde. Och ja, beslutet ska fattas i enhällighet.

När det gäller Donald Tusk och behovet av tydlighet finns det, som jag sa, plus och minus med båda vägar beroende på om det blir kort eller lång tid. Det försökte jag redogöra för. Det handlar också om att få höra Theresa Mays inlägg vid sittande bord och hur hon ser på situationen. Som jag sa i mitt inledningsanförande är min huvudsakliga prioritering i fortsättningen är att undvika ett avtalslöst utträde, och jag är öppen också för andra tidsramar än vad Theresa May skriftligt har begärt.

Det framkom i går i nyhetsrapporteringen att Theresa May vid mötet med Angela Merkel inte heller utslöt en längre förlängning. Jag tycker därför att det är klokast att sitta ned vid bordet och att inte spika exakt datum nu. Jag har vid samtal med Michel Barnier tidigare sagt att jag i första hand tror på en kortare tid just för att behålla trycket. Men jag inser också att det finns nackdelar med detta. Om vi återkommer med nya besked och nya beslut om att vi ska förlänga en gång till för att vi vill ha ett ordnat utträde har det också sina nackdelar.

Jag vill nog utgå från det som Theresa May har begärt, men jag vill också kunna vara pragmatisk vid sittande bord och se till att det blir ett ordnat utträde. Jag tycker att det vore fel om vi skulle fixera mandatet exakt till detta datum. Då bidrar vi nog inte till pragmatismen i detta – därav denna slutsats.

Vad jag förstår har underhuset gett mandat, så Theresa May har ett mandat för att komma överens med oss. Det är inte låst, och det underlättar naturligtvis hela behandlingen.

Ett eventuellt nyval, en ny regering eller en ny premiärminister ska inte heller uteslutas. Theresa May har ju också sagt att hon kommer att lämna sin post när väl detta är gjort. Då finns det en inrikespolitisk diskussion om hur man ska låsa in det som man är överens om, och det som man eventuellt kommer överens om, mellan Labour och Tories. Det är viktigt att försöka låsa in det, och diskussionen handlar också om att den uppgörelse som görs med EU är ett sätt att göra detta.

Vi återkommer till hur den politiska deklARATIONEN ska se ut, men det ingår liksom i detta tänk. Vi vill såklart inte heller se att allting förändras om och när Storbritannien byter regering eller premiärminister.

När det gäller när Storbritannien formellt lämnar unionen står det ”XXX” i utkastet till slutsatser, och det är just för att lämna öppet i denna del. Det är som sagt därför kärnan i diskussionen kommer att vara hur långt detta ska bli. Det står att en förlängning inte ska vara längre än nödvändigt och vilket fall som helst icke längre än det datum som kommer att diskuteras. Om utträdesavtalet är ratificerat av båda parter före detta datum kommer utträde att ske den första dagen av påföljande månad. Det är så förslaget är framlagt. För EU:s del fattas det formella beslutet av rådet, och det kan då ske i vilken rådskonstellation som helst.

När det gäller Desirée Pethrus frågor är vi som sagt överens om ett ordnat utträde. Mandatet kan handla om det som Theresa May har begärt, men det kan också vara längre *under förutsättning* att vi inte med en längre förlängning skadar EU och EU:s institutioner. Det tydligaste exemplet på detta är EU-parlamentet. Det har vi redan diskuterat, och det har Storbritannien också sagt att de respekterar. De kommer att börja förbereda för val och hålla val i det fall landet skulle vara medlem. Här finns flera sådana saker att gå igenom, och det kommer att ske under kvällen.

Jag tror att jag har svarat på Tina Acketofts fråga om mandatet. När det gäller det juridiskt bindande och code of conduct skulle detta kräva en så lång beslutsprocess i respektive medlemsstat att det inte är praktiskt görligt. Det är alltså skälet.

Likafullt upplevde jag i alla fall i mitt telefonsamtal med Theresa May att också Storbritannien förstår allvaret i detta. Om det här ska bli ett bra förhållande efteråt kan varken vi, EU-27, eller Storbritannien agera ansvarslost. Då blir det ingen bra relation. Men återigen: Det gäller att låsa fast detta så mycket som möjligt så att det blir ett bra uppträdande efteråt.

Jag glömde att svara på Desirée Pethrus fråga om MFF. Det har sagts att vi ska försöka att besluta om detta under hösten. Men det finns inget som tvingar oss att fatta beslutet under hösten, utan det kommer att kunna fattas betydligt senare. Just nu tror jag inte att det är så mycket talar för att vi, oavsett brexit, kommer att hinna fatta ett sådant beslut. Det är ganska

lite som talar för det, så den delen kan vi styra själva. Vi kan fatta beslut när väl utträdet är gjort.

När det gäller Maria Gardfjells inlägg är vi eniga om detta. Hon frågar också om vad som är bäst för Sverige. Som jag sa i min första ingång är det nog den 30 juni, just för tryckets skull. Men jag inser också att vi här behöver väga plus och minus. Det är inte säkert att det är bättre för Sverige om vi hela tiden ska upprepa samma beslut. Det skapar ingen större säkerhet.

Jag vill nog vid sittande bord göra avvägningar med kollegorna så att vi kan komma fram till en samsyn, för det är naturligtvis viktigt att vi får en samsyn. Det är viktigt i sig för att kunna få till stånd ett ordnat utträde, och då är nog egentligen datumet av mindre betydelse – återigen förutsatt att det inte skadar EU på något sätt.

Anf. 13 DÉSIRÉE PETHRUS (KD):

Nu återkom statsministern och svarade lite mer om det som gäller ekonomin. Men om utträdesavtalet – och om det aldrig blir av – påverkar hur EU ska fatta beslut om långtidsbudgeten och om vi ska skjuta på det för att avtalet inte är klart känns det samtidigt som att detta ändå börjar skada EU.

Statsministern säger att det här inte ska skada EU. Men egentligen skadar ju alla beslut vi fattar varje dag EU om vi inte vet vilka det är som kommer att stå bakom besluten. Och om det ändå inte kommer att bli ökade kostnader i samband med att Storbritannien finns med vet vi ingenting.

Jag har en ganska enkel fråga: Kommer de EU-parlamentariker som väljs in också att avsluta sitt uppdrag månaden efter att utträdesavtalet är klart?

Anf. 14 MARTIN KINNUNEN (SD):

Vi fick svar rörande mandatet. Som jag förstår det söker statsministern ett öppet mandat avseende hur Sverige ska ställa sig i frågan om förlängning och att huvudlinjen är att acceptera Mays begäran om den 30 juni.

Precis som nämndes har May mandat från underhuset att begära denna förlängning. Men mandatet sträcker ju sig enbart till den 30 juni, så som jag har förstått saken. I hennes eget parti kunde bara en minoritet av ledamöterna acceptera denna förlängning. Jag kan tänka mig att om många länder försöker pressa britterna till att acceptera en längre förlängning kan det skapa mer oreda i Storbritannien.

Har jag förstått saken rätt att statsministern inte vill verka för att pressa Storbritannien att godta en längre förlängning än de vill ha? Är huvudlinjen inför mötet och innan diskussionerna har startat fortfarande att acceptera den begäran som har kommit från May?

Anf. 15 ORDFÖRANDEN:

Jag ser ingen annan som önskar få ordet. Vi har ganska många gånger talat om denna fråga. Jag tänkte att det kanske skulle vara svårt för ledamöterna att hitta på nya frågor i dag, men så var inte fallet. Det är inte så konstigt att det finns ytterligare frågor, eftersom detta verkligen är ett komplext och enormt viktigt ämne.

Jag lämnar nu ordet till statsministern för att besvara de sista frågorna.

Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S):

Désirée Pethrus ställde en fråga om ekonomin. Processen vad gäller långtidsbudgeten kan fortsätta. Där blir det inte stopp. Däremot blir det så vid det formella beslutet. Redan nu deltar Storbritannien inte i dessa förhandlingar, eftersom britterna inte anser att de ska vara medlem. De deltar därför inte i förhandlingarna. Man måste dock hålla reda på juridiken och om det är EU-27 eller EU-28 när det exakta beslutet fattas. Denna diskussion fortgår.

Jag fick också en fråga om kostnaderna. Den innevarande budgeten gäller tills den nya har trätt i kraft.

Vad gäller frågan om EU-parlamentsledamöter avslutas naturligtvis uppdraget för parlamentarikerna när Storbritannien inte längre är medlem.

Martin Kinnunen från Sverigedemokraterna undrade om det är ett öppet mandat om förlängning vad gäller datum. Jag söker ett mandat och är beredd att gå premiärminister Theresa May till mötes i hennes begäran om en förlängning till den 30 juni. Så står det i det brev som EU har fått. Detta är hennes begäran.

Jag sa dessutom att eftersom min huvudsakliga prioritering i fortsättningen är att undvika ett avtalslöst tillstånd är jag också beredd att se på andra tidsramar. Jag tror att det är en klok hållning att inte låsa sig vid ett exakt datum. Om vi är överens om att det är bra att undvika ett avtalslöst utträde och det skulle visa sig att utträdet blir bäst om det blir ett annat datum än den 30 juni – och vi finner en enighet om det – tycker jag att det är dumt att här låsa upp oss och säger att vi inte kan godkänna det. I så fall bidrar vi inte till detta.

Theresa May *har* ett mandat från underhuset om ett utträdesdatum. Hon kan göra upp om ett beslut från Europeiska rådet, och då är det vad som gäller. Det handlar alltså inte bara om den 30 juni, som man skrivit till oss om. Hennes mandat är öppnare än så.

Anf. 17 ORDFÖRANDE:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt.

Vi tackar statsministern, statsrådet, statssekreterare och medarbetare för detta.

Jag vill påminna nämnden och även statsministern, om han behöver en påminnelse, om att det är återrapport i kammaren i morgon efter voteringen kl. 16.

Dagens sammanträde var härmed avslutat.

Innehållsförteckning

§ 1 Europeiska rådet (art. 50)

2018/19:26

10 april

.....	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN.....	1
Anf. 2 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	1
Anf. 3 MATHIAS TEGNÉR (S).....	2
Anf. 4 JESSICA POLFJÄRD (M).....	3
Anf. 5 MARTIN KINNUNEN (SD).....	4
Anf. 6 ANNIKA QARLSSON (C).....	4
Anf. 7 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	5
Anf. 8 JENS HOLM (V).....	7
Anf. 9 DÉsirÉE PETHRUS (KD).....	7
Anf. 10 TINA ACKETOFT (L).....	8
Anf. 11 MARIA GARDFJELL (MP).....	9
Anf. 12 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	9
Anf. 13 DÉsirÉE PETHRUS (KD).....	11
Anf. 14 MARTIN KINNUNEN (SD).....	11
Anf. 15 ORDFÖRANDEN.....	11
Anf. 16 Statsminister STEFAN LÖFVEN (S).....	12
Anf. 17 ORDFÖRANDEN.....	12